

ОБЩЕСТВЕНИТЪ ОСИГУРОВКИ И ИНДУСТРИЯТА

Началото на общественитѣ или социални осигуровки въ днешната имъ модерна форма и организация трѣбва да се търси къмъ осемдесетата година на миналия вѣкъ. Изникнали за пръвъ пѣтъ въ Германия, съ течение на времето тѣ намираха все по-голѣмо и по-голѣмо разпространение. Днесъ общественитѣ осигуровки, въ една или друга форма, въ единъ или другъ масштабъ, сж въведени въ почти всички културни страни. Съединенитѣ Шати презъ последнитѣ години сжщо възприеха идеята за общественото осигуряване, на която тамъ тѣй дълго и енергично се противѣха съ своя стопански либерализъмъ.

Чрезъ общественитѣ осигуровки се създава осигурителна защита за работницитѣ и служащитѣ срещу социалнитѣ и трудови рискове. Обществениитѣ осигуровки сж единъ клонъ — и то, може би, най-сжщественитѣ — отъ социалната политика на държавата по отношение на наемничеството. Въ нѣкои страни съ голѣмо работническо население, общественото осигуряване се е издигнало като първостепенна институция и поглъща вниманието и грижитѣ на държавата тѣй, както националната отбрана, държавнитѣ финанси, просвѣтното дѣло и пр.

У насъ общественитѣ осигуровки, съ обема, съдържанието и организацията, които иматъ днесъ, се създадоха презъ 1924 и 1925 год. Преди това сжществуваше една твърде оскъдна работническа осигуровка само въ случай на злополука. Макаръ да влѣзохме сравнително късно въ реда на държавитѣ съ обществени осигуровки, по напредничавостта на нашата система ние стоимъ на едно отъ първитѣ мѣста. Съ широтата на кръга на осигуренитѣ при общественитѣ осигуровки, съ застѣпването на всичкитѣ осигурителни случаи и обезщетения и съ начина, по който е предвидено да се набиратъ срѣдствата, ние отведнѣжъ изпреварихме други по-културни страни, въ които общественитѣ осигуровки и условията за създаването имъ сжществуватъ отъ дълги години.

Обществениитѣ осигуровки у насъ представляватъ една закръжлена работническа осигурителна система, като обхващатъ познатитѣ досега четири работнически осигу-

ровки: „болестъ и майчинство“, „инвалидност, старостъ и смъртъ“, „злополука“ и „безработица“ и като обезпечаватъ осигуренитѣ срещу рисковетѣ: болестъ въ найширокия смисълъ на думата, майчинство, инвалидизиране или изтощаване, напреднала възраст, смъртъ, професионално заболяване, трудови злополуки и принудителна безработица. По-долу ще изброимъ въ общи линии обезщетенията по отдѣлнитѣ осигуровки:

1. Обезщетения по осигуровката „болестъ и майчинство“ сж:

а) Лѣкуване въ продължение на 9 месеца при обикновено заболяване. Лѣкуването обхваща: болнично лѣчение, лѣкарски прегледи, лѣкарства, санитарни материали и хирургическа помощъ;

б) Наднично обезщетение докато трае лѣкуването, въ размѣръ отъ 8 до 25 лв. за всѣки изгубенъ работенъ день;

в) Парична помощъ следъ свършването на 9-месечното лѣчение отъ 900 до 1875 лв.;

г) Медицинска помощъ и наднично обезщетение по горнитѣ размѣри за бременни жени въ продължение на 12 седмици;

д) Безплатно прекарване въ курортни и почивни станции на фонда о. о. въ случай, че осигурениятъ се нуждае отъ такова;

е) Посмъртна помощъ отъ 1000 лв., когато осигурениятъ почине.

2. Обезщетенията по осигуровката „злополука“ сж:

а) Лѣкуване на пострадалитѣ докато оздравѣятъ. Лѣкуването обхваща всички лѣчебни срѣдства;

б) Наднично обезщетение докато трае лѣкуването въ размѣритѣ на осигуровката „болестъ“;

в) Пенсия на пострадали отъ злополука, които сж изгубили повече отъ 20% отъ работоспособността си. При 100% изгубена работоспособность пенсията се равнява на 75% отъ годишния доходъ. При по-